

Titulació	Tipus	Curs
Filosofia	OB	2

Professor/a de contacte

Nom: Andrea Lorena Soto Calderon

Correu electrònic: andrea.soto@uab.cat

Equip docent

Marta Tafalla Gonzalez

Idiomes dels grups

Podeu consultar aquesta informació al [final](#) del document.

Prerequisits

No hi ha prerequisits singulars.

Objectius

Els objectius generals de l'assignatura són:

1. El coneixement dels textos fonamentals de la història de l'estètica, així com el seu vocabulari i argumentari.
2. L'aplicació d'aquest vocabulari i argumentari a la praxi discursiva contemporània i la seva vinculació amb les pràctiques estètiques.
3. El desenvolupament, si s'escau, de l'expansió de la creativitat artística amb la creativitat filosòfica.

Els objectius específics de l'assignatura són:

1. La comprensió de l'art com a un lloc idoni per al pensament.
2. El coneixement dels llocs d'intersecció entre l'estètica i la tradició filosòfica.
3. El coneixement d'alguns dels textos fonamentals de la tradició estètica.
4. La presentació de l'estètica com a gnoseologia fonamental.
5. El coneixement d'un argumentari i un vocabulari per a comprendre la tradició estètica i la dimensió estètica del món contemporani.
6. L'establiment del diàleg entre els textos de la tradició estètica i l'art contemporani segons els procediments de l'estètica aplicada.
7. El cultiu del sentit estètic de l'alumne com a sentit requerit per al coneixement.

Competències

- Analitzar i sintetitzar els arguments centrals dels textos fonamentals de la filosofia en les seves diverses disciplines.
- Identificar les principals actituds filosòfiques en l'àmbit de l'estètica i saber aplicar-les críticament en el món de l'art.
- Que els estudiants hagin demostrat que comprenen i tenen coneixements en una àrea d'estudi que parteix de la base de l'educació secundària general, i se sol trobar a un nivell que, si bé es basa en llibres de text avançats, inclou també alguns aspectes que impliquen coneixements procedents de l'avantguarda d'aquell camp d'estudi.
- Que els estudiants hagin desenvolupat aquelles habilitats d'aprenentatge necessàries per emprendre estudis posteriors amb un alt grau d'autonomia.
- Que els estudiants puguin transmetre informació, idees, problemes i solucions a un públic tant especialitzat com no especialitzat.
- Que els estudiants sàpiguin aplicar els coneixements propis a la seva feina o vocació d'una manera professional i tinguin les competències que se solen demostrar per mitjà de l'elaboració i la defensa d'arguments i la resolució de problemes dins de la seva àrea d'estudi.
- Reconèixer i interpretar temes i problemes de la filosofia en les seves diverses disciplines.

Resultats d'aprenentatge

1. Analitzar els conceptes fonamentals de teoria artística amb esperit crític.
2. Assenyalar i resumir el contingut filosòfic comú a diverses manifestacions de diferents àmbits de la cultura.
3. Comunicar de forma oral i escrita, amb correcció, precisió i claredat, els coneixements adquirits.
4. Construir textos normativament correctes
5. Descriure amb precisió l'objecte artístic amb el llenguatge propi de la crítica d'art.
6. Distingir i analitzar els debats clàssics i actuals de la història de l'art
7. Distingir i contrastar textos representatius dels principals gèneres de la literatura filosòfica.
8. Distingir i esquematitzar el contingut fonamental d'un text filosòfic.
9. Elaborar un treball individual en el qual s'expliciti el pla de treball i la temporalització de les activitats.
10. Establir relacions entre ciència, filosofia, art, religió, política, etc.
11. Establir una planificació per desenvolupar un treball sobre la matèria
12. Fer presentacions orals utilitzant un vocabulari i un estil acadèmics adequats
13. Identificar els errors normatius, estilístics o argumentatius d'un text
14. Identificar la imatge artística situant-la en el seu context cultural.
15. Identificar les idees principals d'un text sobre la matèria i fer-ne un esquema
16. Interpretar els continguts d'un text de teoria artística.
17. Presentar treballs en formats ajustats a les demandes i els estils personals, tant individuals com en grup petit.
18. Reconèixer, amb mirada experta, referents estètics del passat i del present i avaluar-ne la rellevància.
19. Reconèixer i definir el pensament comú present en un context multidisciplinari.
20. Redactar correctament un text no normatiu prèviament analitzat
21. Relacionar diversos ordres d'idees incloses en els debats filosòfics actuals.
22. Relacionar els elements i els factors propis de textos de la tradició filosòfica
23. Resoldre problemes de manera autònoma.
24. Utilitzar correctament el lèxic específic de la història de la filosofia.

Continguts

PRIMERA PART (Prof. Marta Tafalla)

1. L'experiència estètica en Schopenhauer

Lectura:

Arthur Schopenhauer, *El mundo como voluntad y representación*, (1818), Trotta, 2009. (Fragments)

2. L'experiència estètica en Gadamer

Lectura:

Hans Georg Gadamer, *Verdad y método*, (1960), Sígueme, 2017. (Fragments)

3. L'apreciació estètica de les altres espècies i els ecosistemes

Lectures:

Allen Carlson i Glenn Parsons, "Environmental Aesthetics", Stanford Encyclopedia of Philosophy, 2024.

Henry David Thoreau, *Walden o la vida en los bosques*, (1854), Errata Naturae, 2013. (Fragments)

4. La indústria cultural segons l'Escola de Frankfurt

Lectura:

Theodor W. Adorno i Max Horkheimer, *Dialéctica de la Ilustración*, (1944), Trotta, 2018. (Fragments)

SEGONA PART (Prof. Andrea Soto Calderón)

5. Economia libidinal i la seva dimensió estètica

Lectures:

Herbert Marcuse, *La dimensión estética*, (fragments) Madrid, Biblioteca Nueva, 2008; *Eros y civilización*, Barcelona, Ariel, 2010, (fragments)

Jean-François Lyotard, *Economía libidinal*, (fragments), Buenos Aires, Fondo de cultura económica, 1994.

Mark Fisher, *Deseo postcapitalista*, (fragments), Buenos Aires, Caja Negra, 2024.

6. Lògica de la sensació

Lectures:

Gilles Deleuze, Francis Bacon: *lógica de la sensación* (fragments), Madrid, Arena Libros, 2009.

Anne Sauvagnargues, *Una ecología de los signos. A partir de Gilles Deleuze* (fragments), Santiago de Chile, Polvora, 2022.

Catherine Malabou, "El ojo al borde del discurso", *La plasticidad en el atardecer de la escritura. Dialéctica, destrucción, deconstrucción*, Castellón, Ellago Ediciones, 2008.

Activitats formatives i Metodologia

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
Classes, seminaris, tutories en microgrups i individuals	60	2,4	1, 7, 10, 16, 18, 21, 22, 24
Tipus: Supervisades			
Visita a exposicions, esdeveniments artístics, proves, contribució als seminaris	30	1,2	3, 4, 8, 12, 13, 15, 17, 20
Tipus: Autònomes			
Lectures individuals i en grup, elaboració de mapes conceptuals i evolutius	50	2	4, 8, 9, 11, 13, 17, 20, 23

La metodologia de les classes combinarà el format de classes magistrals i de seminari, amb la utilització de textos, material visual i audiovisual. Com a preparació per als seminaris, els i les estudiants han de llegir setmanalment els textos proposats a cada tema, així l'assignatura exigeix un compromís de lectures individuals, a partir de les quals es treballarà a les sessions grupals. De la mateixa manera, es potenciarà el coneixement situat, per això és molt important la perspectiva de pensar *a través* de diverses pràctiques artístiques, dins del seu teixit sensible.

Els i les estudiants també disposaran de tutories individuals on se'ls podrà acompanyar en l'elaboració dels seus treballs o en dubtes específics relatius a la seva pròpia investigació.

Nota: es reservaran 15 minuts d'una classe, dins del calendari establert pel centre/titulació, perquè els alumnes completin les enquestes d'avaluació de l'actuació del professorat i d'avaluació de l'assignatura.

Avaluació

Activitats d'avaluació continuada

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Examen (primera part)	33,3%	4	0,16	1, 2, 3, 5, 6, 10, 11, 12, 14, 15, 16, 17, 19, 21, 22, 23, 24

Exercici de comentari de text (primera part)	33,3%	3	0,12	2, 3, 4, 7, 8, 10, 11, 13, 18, 19, 21, 22, 23
Videoassaig a partir dels continguts de la segona part	33,3%	3	0,12	4, 7, 8, 9, 13, 15, 16, 20, 22, 24

OPCIÓ 1

Avaluació Continua, consistirà en:

- a) Examen escrit sobre els continguts de la primera part (33%)
- b) Exercici de comentari de text sobre els continguts de la primera part (33%)
- c) Videoassaig a partir dels continguts de la segona part (33%)

El Departament de Filosofia va acordar que les assignatures del primer semestre tindrien dos períodes de concentració d'activitats avaluatives i una setmana en què l'alumnat podria preparar-se específicament per les proves en la modalitat que cada professor/a especificarà a l'inici de curs. Les dates per la setmana de repàs i en què es concentraran les proves són:

27 oct.- 31 oct.: setmana de repàs o tutories

3 nov. -7 nov.: setmana d'avaluació

8-9-12-13-14 gener: setmana d'avaluació

OPCIÓ 2

Avaluació única, consistirà en:

La realització d'un examen escrit, consistent en tres parts diferents, que equivalen a les tres proves de l'avaluació contínua. Cadascuna val 33%.

En el moment de realització de cada activitat avaluativa, el professor o professora informará l'alumnat del procediment i la data de revisió de les qualificacions.

Recuperació

En el cas de l'avaluació continuada, els i les estudiants que hagin suspès una, dues o les tres proves, podran presentar-se a reavaluació i recuperar la prova o proves que hagin suspès. Per poder anar a reavaluació, caldrà haver-se presentat, com a mínim, a dos de les tres proves.

Quan un/a estudiant no hagi realitzat cap de les proves, o bé només n'hi hagi realitzat una de les proves, serà considerat/da "no avaluable". Caldrà aprovar les tres proves per aprovar l'assignatura. La nota final serà la nota mitjana de les tres proves.

En el cas de l'avaluació única, la reavaluació consistirà en la realització d'un examen escrit on s'avaluaran tots els continguts.

En cas que la estudiant o estudiant faci qualsevol irregularitat que pugui conduir a una variació significativa de la qualificació d'un acte d'avaluació, es qualificarà amb 0 aquest acte d'avaluació, amb independència del procés d'aprenentatge que pugui instruir-se. En cas que es produeixin diverses irregularitats als actes d'avaluació d'una mateixa assignatura, la qualificació final d'aquesta assignatura ser 0.

En aquesta assignatura, no es permet l'ús de tecnologies d'Intel·ligència Artificial (IA) en cap de les seves fases. Qualsevol treball que inclogui fragments generats amb IA serà considerat una falta d'honestetat acadèmica i comporta que l'activitat s'avalui amb un 0 i no es pugui recuperar, o sancions majors en casos de gravetat.

Bibliografia

1. Textos més rellevants i avaluable

PRIMERA PART:

Arthur Schopenhauer, *El mundo como voluntad y representación*, (1818), Trotta, 2009. (Fragments)

Hans Georg Gadamer, *Verdad y método*, (1960), Sígueme, 2017. (Fragments)

Allen Carlson i Glenn Parsons, "Environmental Aesthetics", Stanford Encyclopedia of Philosophy, 2024.

Henry David Thoreau, *Walden o la vida en los bosques*, (1854), Errata Naturae, 2013. (Fragments)

Theodor W. Adorno i Max Horkheimer, *Dialéctica de la Ilustración*, (1944), Trotta, 2018. (Fragments)

SEGONA PART:

Herbert Marcuse, *La dimensión estética*, Madrid, Biblioteca Nueva, 2008; *Eros y civilización*, Barcelona, Ariel, 2010.

Jean-François Lyotard, *Economía libidinal*, Buenos Aires, Fondo de cultura económica, 1994.

Mark Fisher, *Deseo postcapitalista*, Buenos Aires, Caja Negra, 2024.

Gilles Deleuze, *Francis Bacon: lógica de la sensación*, Madrid, Arena Libros, 2009.

Anne Sauvagnargues, *Una ecología de los signos. A partir de Gilles Deleuze*, Santiago de Chile, Polvora, 2022.

Catherine Malabou, "El ojo al borde del discurso", *La plasticidad en el atardecer de la escritura. Dialéctica, destrucción, deconstrucción*, Castellón, Ellago Ediciones, 2008.

2. Bibliografia secundària

ARNHEIM, R., *Arte y percepción visual*, Alianza Forma, Madrid, 2002

BARASCH, M., *Teorías del Arte: De Platón a Winckelmann*, Alianza, Madrid, 1991; *Modern Theories of Art, 1: From Winckelmann to Baudelaire*, New York University Press, New York, 1990; *Modern Theories of Art, 2: From Impressionism to Kandinsky*, New York University press, New York and London, 1998.

BOZAL, V., *Historia de las ideas estéticas I*, Historia 16, Madrid 1998; (ed.), *Historia de las ideas estéticas y de las teorías artísticas contemporáneas*. Visor, Madrid, 1996.

CARROLL, N., *Philosophy of Art*. Routledge, 1999.

DAVIS, S., *The Philosophy of Art*. Blackwell, 2006.

DANTO, A. C., *El abuso de la belleza. La estética y el concepto del arte*. Paidós, Barcelona, 2005.

DANTO, A., "La obra de arte y el futuro histórico", *La madonna del futuro*. Paidós, Barcelona, 2003 (2000).

FISHER, E., *La necesidad del arte*. Barcelona, Nexos, 1993 (1959)

GAUT, B.; LOPES, D. (eds.), *The Routledge Companion to Aesthetics*. Second Edition, Routledge, 2005.

GOMBRICH, E. H., *Breve historia de la cultura*, Ediciones Península, Barcelona, 2004.

- GOMBRICH, E. H., *La historia del arte*. Madrid, Phaidon (1950).
- JAUSS, H. R., *Pequeña apología de la experiencia estética*. Barcelona, Paidós, 2002 (1972)
- JIMENEZ, M., *¿Qué es la estética?*, Barcelona, Idea Books, 1999.
- JIMÉNEZ, J., *Teoría del Arte*, Tecnos, Madrid, 2002.
- KELLY, M., (ed.), ***Oxford Encyclopedia of Aesthetics***, 1998. 2a edició, 2014. (Especialment recomanat)
- KIERAN, M., (ed.), *Contemporary Debates in Aesthetics and Philosophy of Art*. Blackwell, 2006.
- KRIS, E. i KURZ, O., *La Leyenda del artista*, Ensayos Arte Cátedra, Madrid, 1982.
- LAMARQUE, P., - H. OLSEN, H., (eds.), *Aesthetics and the Philosophy of Art. The Analytic Tradition. An Anthology*. Oxford, Blackwell, 2004.
- LYNCH, Enrique, *Sobre la belleza*, Anaya, Madrid, 1999.
- LEVINSON, J., *Oxford Handbook of Aesthetics*, 2003.
- MURRAY, Chris, *Key Writers on art: From Antiquity to the Nineteenth Century*, Routledge, London and New York, 2003; *Pensadores clave sobre el arte: el siglo XX*. Ensayos arte Cátedra, Madrid 2006.
- NIETZSCHE, F., *El nacimiento de la Tragedia*. Madrid, Alianza Editorial, 1995 (1872).
- RAMIREZ, J.A. ***Ecosistema y explosión de las artes***. Anagrama, Barcelona 1994. (Especialment recomanat)
- SHINER, Larry, *La invención del arte*, Paidós Estética 36, Barcelona, 2004.
- SOTO CALDERÓN, A., *La performatividad de las imágenes*, Metales Pesados, Santiago de Chile, 2020.
- SOTO CALDERÓN, A., *Imaginación material*, Metales Pesados, Santiago de Chile, 2022.
- SOTO CALDERÓN, A., *imágenes que resisten. La genealogía como método crítico*, Ayuntamiento Barcelona, 2023.
- TAFALLA, MARTA, "Rehabilitating the Aesthetics of Nature: Hepburn and Adorno", *Environmental Ethics*, The University of North Texas, vol 33, pp 45-56, 2011.
- TAFALLA, MARTA, "The Aesthetic Appreciation of Animals in Zoological Parks", *Contemporary Aesthetics*, vol 15, 2017.
- TAFALLA, MARTA, *Ecoanimal. Una estética plurisensorial, ecologista y animalista*, Plaza y Valdés, Madrid, 2019.
- TAFALLA, MARTA, "Overcoming Climate Breakdown Denial and Neglect through the Aesthetics of Nature", *Contemporary Aesthetics*, vol. 21, 2023.
- TATARKIEWICZ, e., ***Historia de seis ideas***. Madrid, Taurus, 1987 (1976). (Especialment recomanat)
- VALVERDE, J. M., ***Breve historia y antología de la estética***, Barcelona, Ariel. (Especialment recomanat)
- VILAR, G., *La desartización del arte*. Universidad de Salamanca, 2012.

En aquesta assignatura no s'usa cap programa informàtic.

Grups i idiomes de l'assignatura

La informació proporcionada és provisional fins al 30 de novembre de 2025. A partir d'aquesta data, podreu consultar l'idioma de cada grup a través daquest [enllaç](#). Per accedir a la informació, caldrà introduir el CODI de l'assignatura

Nom	Grup	Idioma	Semestre	Torn
(PAUL) Pràctiques d'aula	1	Espanyol	primer quadrimestre	matí-mixt
(TE) Teoria	1	Espanyol	primer quadrimestre	matí-mixt